

ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИКІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

Одним із ключових факторів при вирощуванні сільськогосподарських культур є техніка: комбайни, трактори, культиватори, борони тощо. Вона є вкрай необхідною при обробітку ґрунту, зокрема передпосівному, посіві, догляду за посівами, збиранні та транспортуванні готової продукції. Технічне забезпечення є основою для виконання робіт у задані агротехнічні строки та гарантією зниження витрат на вирощування врожаю.

Технічне забезпечення має свої особливості залежно від розмірів оброблюваних сільськогосподарських угідь, та організаційно - правових форм господарювання.

Найбільше тракторів – 19% мають підприємства у користуванні яких знаходиться від 1000 до 2000 га сільськогосподарських угідь. На другій позиції – малі підприємства (100,1-500 га) – 15% від загальної кількості. На третій – великі підприємства (2000,1-3000 га) – 13%. Тобто на середніх та великих виробників припадає понад 60% всіх тракторів. Схожою є картина і по зернозбиральних комбайнах. Найбільше зазначеної сільськогосподарської техніки – понад 40 %, є у розпорядженні господарських товариств. На другій позиції – фермерські господарства, наявність тракторів і зернозбиральних комбайнів у яких становить в межах 30%. Приватні підприємства, займаючи третю позицію, мають 16% [2].

Малі та дрібні сільськогосподарські виробники, наприклад домогосподарства часто не мають необхідного рівня технічного забезпечення, для обробітку земельних ділянок використовують переважно ручну працю.

Для виконання всіх етапів технологічного процесу вирощування сільськогосподарських культур, підвищення рівня забезпечення сільськогосподарською технікою виробники вдаються до наступних кроків.

1. Придбання нової сільськогосподарської техніки: більшість сільськогосподарської техніки на Україні є імпортного виробництва; найбільш привабливими для вітчизняних покупців за критеріями ціна – якість є трактори

ВАТ «Мінського тракторного заводу»; основними покупцями є товариства з обмеженою відповідальністю, в тому числі і сільськогосподарські та акціонерні.

2. Оренда. Основним регулюючим документом при оренді сільськогосподарської техніки є договір оренди. До договору оренди додається акт прийому – передачі сільськогосподарської техніки, перелік та обсяг робіт, які будуть надані орендодавцем, калькуляція вартості механізованих робіт.

Розмір орендної плати за користування, без врахування паливно – мастильних матеріалів, розраховується окремо по кожному виду культур в розрахунку на 1 га із зазначенням загальної площі. Крім того, фіксується загальна вартість договору. У формуванні тарифу враховують такі статті витрат: амортизаційні відрахування (в межах 45%), накладні витрати (22%), поточний ремонт (11%), непередбачувані витрати (5%) та ПДВ. Витрати на паливно – мастильні матеріали та оплату праці з нарахуваннями покриваються за рахунок орендаря.

3. Виконання польових робіт на договірних засадах. При укладанні договору по виконанню певного обсягу робіт витрати несе надавач послуг. Обов'язковим елементом договірних зобов'язань сторін є акт виконаних робіт та оплата на весь комплекс робіт, чи в розрізі.

4. Лізинг. Усі лізингові операції поділяються на дві основні групи: оперативний і фінансовий лізинг. За першого виду термін оренди не повинен передбачати повної окупності. Фінансовий лізинг виступає операцією, яка має повну окупність. Платежі орендного призначення відшкодовують витрати і забезпечують прибуток фіксованого виду для лізингодавця [1]. Саме цей вид є найбільш вигідною формою забезпечення сільськогосподарською технікою.

В останні роки основними представниками ринку лізингу України є:

- Компанія «Украгролізинг», створена у 2001 році для забезпечення аграріїв технікою і яка отримувала раніше значну підтримку з державного бюджету. У 2017 році вона заключила договорів на купівлю сільгосптехніки на 107,5 млн.грн. з них близько 40%- припадає на трактори, 22% - зернозбиральні

комбайни. Сільськогосподарська техніка й обладнання передаються терміном на п'ять-сім років. При цьому плата за користування коштами дорівнює 7 відсоткам від невідшкодованої суми від первісної вартості [4].

- Компанія «ОТП Лізинг», в портфелі якої найбільша частка договорів припадає саме на сільськогосподарських виробників, передала 110 одиниць техніки на суму 85 млн. доларів.

- Приватбанк також працює в сфері лізингу. За 2017 уклав 32 угоди на суму 68 млн.грн. на початку 2018 року в банку було майже 300 лізингових угод вартістю 300 млн.грн.

Як повідомляє iAgro. Ринок лізингу в Україні стрімко зростає. Якщо у першому півріччі 2017 року вартість укладених договорів лізингу в агросекторі складала 2161 млн.грн., то в першому півріччі 2018- 2773 млн.грн.

За даними асоціації «Українське об'єднання лізингодавців», всього компанії члени в січні червня минулого року надали в лізинг 669 об'єктів сільськогосподарського значення. Серед 297 тракторів, переданих в лізинг, найбільшим попитом користувались «Біларус», New Holland і Case, серед комбайнів — New Holland, John Deere і Claas.

В структурі аграрної техніки, яку компанії – лізингодавці, що входять до УОЛ передали аграріям, найбільшу частку займають трактори – 36,2%, агрегати для обробітку ґрунту-17,7%, комбайни -10,9%, жатки – 9,8%, сіялки – 6,2%, оприскувачі – 5,6% [3, с.220].

Список літератури

1. Закон України «Про лізинг» від 16.12.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. (Дата звернення: 05.03.2019).

2. Статистичний збірник «Наявність сільськогосподарської техніки та енергетичних потужностей у сільському господарстві» 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Дата звернення: 05.03.2019).

3. Костецький Я.І. Лізинг як інструмент інвестиційно – інноваційного розвитку аграрного сектору економіки. *Інноваційна економіка*. 2016. №1. С. 217-221.

4. «Укragролізинг» в 2017 году заключил договор на покупку сельхозтехники на 107,5 млн гривен. *УкрАгроКонсалт*. 09.11.2018. URL: <http://www.ukragroconsult.com/news/ukragrolizing-v-2017-god-zaklyuchila-dogovorov-na-pokupku-selhoztehniki-na-107-5-mln-griven>